

Комплекс вправ для формування англійськомовної дискусійної компетенції

Михайло Янісів

к. пед. н., доцент, доцент кафедри прикладної лінгвістики, Національний університет «Львівська політехніка», Україна,
E-mail: m.yanisiv@gmail.com

Маріанна Ділай

к. філол. н., доцент кафедри прикладної лінгвістики, Національний університет «Львівська політехніка», Україна,
E-mail: mariannadilai@gmail.com

Мирослава Іщук

старший викладач кафедри прикладної лінгвістики, Національний університет «Львівська політехніка», Україна,
E-mail: gladiolusy@i.ua

*This paper presents activities aimed at developing students' communicative competence in English, in particular their ability to discuss ethical and moral issues. The model of argumentative discussion is described based on the short story *The Trimmed Lamp* by O'Henry. Useful phrases for specific stages of discussion are given.*

Ключові слова — комунікативна компетенція, проблемно-пошукові комунікативні задачі, комунікативна активність, логічні операції дискусії.

I. Вступ

Інтеграція України в європейський суспільно-політичний, економічний й культурологічний простір дедалі помітніше впливає на всі сфери життя. Чітко сформувались і визначились основні пріоритети й орієнтири України на входження в освітній та науковий простір Європи, а відтак здійснюється модернізація освіти у контексті європейських вимог. Це надає нового значення англійській мові, як мові міжкультурного спілкування і зумовлює підвищення вимог до її практичного оволодіння.

Для викладачів важливо вміти виступати перед аудиторією, аргументувати власну думку, впливати на слухачів, переконувати, стимулювати до виконання певних дій. Таке мовлення відрізняється підвищеною складністю, оскільки вимагає логічної побудови висловлювань, чітких причинно-наслідкових зв'язків, наведення аргументів та контраргументів, урахування соціокультурних умовностей.

Відомо, що дискусія як розв'язання та пізнання певної культурологічної проблеми чи її аспектів (мікропроблем) представлена низкою логічних операцій, спрямованих на їх вирішення за допомогою іншомовних засобів на рівні фрази, ПФС і цілого тексту. Отже, володіння умінням самостійно вести англійськомовну дискусію на будь-які соціокультурологічні теми можливо при моделюванні в навчальному процесі умов адекватних до реальних морально-етичних та естетичних ситуацій іноземною мовою. При цьому конкретна проблема, фактуальна й концептуальна інформація щодо об'єктів проблемної ситуації та їх властивостей і відношень визначають предметний, операційно-логічний та мовний зміст дискусії. Викладач

організовує подання мовно-змістового матеріалу залежно від потреб суб'єкта, що виникають у мовленнєво-мисленнєвому процесі дискусії.

Отже, з одного боку, мисленнєво-мовленнєвий процес дискусії, а також визначення умінь, необхідних для самостійного ведення англійськомовної дискусії, а з другого, – організація навчального матеріалу, що спрямована на подолання мовно-змістових труднощів, які виникають у студентів під час дискусії, зумовили необхідність розробити відповідні види вправ.

Розвиток умінь та навичок самостійного ведення англійськомовної дискусії є можливим в межах двох типів вправ – проблемно-пошукових та логіко-композиційних – підготовчих і творчих. Вони відрізняються ступенем самостійності виконання проблемно-пошукових та логіко-композиційних задач.

Треба відзначити, що кожне уміння розвивається у підготовчих та творчих вправах. Якщо у підготовчих вправах формується певне уміння, то в творчих це уміння розвивається. Підготовчі вправи для розвитку певного уміння складаються із:

- проблемно-пошукової задачі;
- завдання й інструкції, що пояснює зміст відповідної операції;
- мовно-змістових опор, що сприяють розв'язку проблемно-пошукової задачі та оформленню результатів її вирішення.

У творчих вправах для розвитку певного уміння інструкцію, а також мовно-змістові опори знімають. Проблемно-пошукову задачу формулюють так, щоб студенти могли її виконати самостійно.

Із метою підготувати студентів до самостійного ведення дискусії на соціокультурологічні теми, навчально-виховний процес організують у такий спосіб: студентам повідомляють певну проблему та її основні аспекти. Основним предметом дискусії виступають стрижневі проблеми соціокультурного характеру. Після визначення основної проблеми дискусії виокремлюють її аспекти, наприклад: морально-етичний, естетичний, соціокультурний. Розв'язання головної проблеми залежить від того, наскільки успішно будуть вирішені її окремі аспекти.

II. Приклад англійськомовної дискусії літературного характеру

Першим умінням, необхідним для підготовки студентів до самостійного ведення дискусії на суспільно-політичні або літературні теми, є уміння виявляти пошукову проблему (суперечності її об'єктів).

Вправи для розвитку цього уміння складаються із:

- проблемно-пошукової комунікативної задачі, спрямованої на виявлення соціокультурологічної проблеми у підбраному тексті;

- інструкції, що пояснює зміст логічної операції, яка сприяє розвитку уміння виявляти проблему.

Ці вправи допомагають усвідомити сутність змісту логічної операції, яку необхідно здійснити для виявлення суспільно-політичної, морально-етичної чи естетичної проблеми (суперечності) і формування первинного уміння виконувати цю операцію.

Проблемно-пошукова комунікативна задача: визначте пошукову проблему (суперечність).

Інструкція: щоб виявити суспільно-політичну морально-етичну чи естетичну проблему суспільно-політичного або літературного характеру (розв'язати задачу), виконайте таке завдання: прочитайте текст і, зіставляючи та протиставляючи інформацію, визначте проблему.

У цій статті процес підготовки до проведення дискусії художнього твору продемонстровано на прикладі оповідання неперевершеного майстра новелістики початку ХХ ст. О'Генрі «Палаючий світильник» (The Trimmed Lamp). Прочитавши текст оповідання, виділяємо фрагменти, які містять проблему.

Ain't you cold, Nance?" said Lou. "Say, what a chump you are for working in that old store for \$8. a week! I made \$18.50 last week. Of course ironing ain't as swell work as selling lace behind a counter, but it pays. None of us ironers make less than \$10. And I don't know that it's any less respectful work, either.

You can have it," said Nancy, with uplifted nose. "I'll take my eight a week and hall bedroom. I like to be among nice things and swell people. And look what a chance I've got! Why, one of our glove girls married a Pittsburg--steel maker, or blacksmith or something--the other day worth a million dollars. I'll catch a swell myself some time. I ain't bragging on my looks or anything; but I'll take my chances where there's big prizes offered. What show would a girl have in a laundry?

Варто зауважити, що для розвитку цього уміння спеціально протиставляється текстова інформація, що створює інформаційний конфлікт [4: 27] і суперечності стають очевидними. Це загострює увагу студентів і створює необхідний рівень мотивації чи потребу знайти пояснення причини суперечності, тобто розв'язати проблему.

Перш ніж студенти почнуть розв'язувати проблемно-комунікативну задачу, їм треба пояснити, що розв'язують проблему за допомогою логічних

операцій узагальнення, висновків та умовиводів, встановлення причин та наслідків, цілей та засобів, порівняння та протиставлення на основі знання понять, законів і категорій та засобів їх вираження іноземною мовою.

Для того, щоб переконатися у правильності визначення розв'язуваної проблеми, необхідно розвивати уміння виокремлювати стрижневі слова чи речення, що належать до неї. Вправи для розвитку цього уміння мають таку структуру:

- проблемно-пошукова комунікативна задача щодо виявлення стрижневих слів та речень;

- інструкції, що пояснюють зміст логічної операції, а саме, що для розвитку уміння необхідно дібрати стрижневі слова чи речення, що належать до проблеми шляхом їх зіставлення.

Ці вправи спрямовані на усвідомлення змісту логічної операції, необхідної для визначення стрижневих слів чи речень, формування первинного уміння виконувати цю операцію.

Методичне комунікативне завдання й інструкцію викладач пропонує студентам іноземною мовою.

Проблемно-пошукова комунікативна задача: виокреміть слова чи речення, що належать до розв'язуваної проблеми.

Інструкція: щоб визначити слова чи речення, необхідно прочитати тексти і шляхом їх аналізу визначити необхідні елементи: *working in that old store for \$8. a week, I made \$18.50 last week, it pays, respectful work, to be among nice things and swell people, catch a swell, take my chances where there's big prizes offered, to starve and put on airs, take my job and good wages, as fancy and attractive to wear as I am able to buy, flourished in the laundry, clothes, wages supported her even beyond the point of comfort, prosperity had descended upon Lou, manifesting itself in costly furs, flashing gems, and creations of the tailors' art, "You little fool!", still working in that store, and as shabby as ever, big catch, an educational institution, surrounded by beautiful things that breathed of taste and refinement, an atmosphere of luxury; women whose dress, manners, and position in the social world were quoted as criterions, gesture, eloquent lifting of an eyebrow; a manner of walking, of carrying a purse, of smiling, of greeting a friend, of addressing "inferiors in station"; a soft, low voice as clear as silver and as perfect in articulation as the notes of a thrush, the aura of this high social refinement and good breeding, good manners, the thrill of _noblesse oblige_ to, learning in the great departmental school, the art of defense, a matrimonial prize, the best composers; influence of art wares, of costly and dainty fabrics, of adornments that are almost culture to women; silk and jewels and laces and ornaments and the perfume and music of the fine world of good-breeding and taste-- these were made for woman; I can't stand a liar, I don't like him; I've got to have something that sits up in a chair like a man, anyhow; I'm looking out for a catch; it's got to be able to do something more than make a noise like a toy bank; "truth" and "honor" and now and then just*

"kindness"; *market value, something better than prosperity had descended upon Nancy--something that shone brighter than gems in her eyes and redder than a rose in her cheeks; I've made my catch--the biggest catch in the world; I'm going to be married to Dan--to Dan!--he's my Dan now.*

Одним із важливих умінь, необхідних для самостійного ведення діалогу-дискусії суспільно-політичного або літературного характеру є вміння вибирати тезу (контртезу) дискусії. Теза – головний компонент дискусії, і тому вправи, спрямовані на розвиток цього уміння, відображають сутність розв'язання самої проблеми.

Підготовчі вправи для розвитку цього уміння складаються із:

- проблемно-пошукової комунікативної задачі на вибір тези (контртези);

- інструкції, що пояснює зміст логічної операції, а саме, що для розвитку уміння вибирати тезу (контртезу) необхідно порівняти, зіставити запропоновані тези (контртези).

Ці вправи спрямовані на усвідомлення змісту логічної операції, яку необхідно здійснити вибираючи тезу (контртезу).

Наведемо приклад такої вправи (методичне комунікативне завдання й інструкцію викладач пропонує студентам іноземною мовою).

Проблемно-пошукова комунікативна задача: виберіть тезу (контртезу), яку ви доведете під час дискусії.

Інструкція: прочитайте тези (контртези) і, зіставляючи та протиставляючи інформацію, виберіть ту яка на вашу думку найточніше відповідає проблемі.

Ain't you cold, Nance?" said Lou. "Say, what a chump you are for working in that old store for \$8. a week! I made \$18.50 last week. Of course ironing ain't as swell work as selling lace behind a counter, but it pays. None of us ironers make less than \$10. And I don't know that it's any less respectful work, either.

You can have it," said Nancy, with uplifted nose. "I'll take my eight a week and hall bedroom. I like to be among nice things and swell people. And look what a chance I've got! Why, one of our glove girls married a Pittsburg--steel maker, or blacksmith or something--the other day worth a million dollars. I'll catch a swell myself some time. I ain't bragging on my looks or anything; but I'll take my chances where there's big prizes offered. What show would a girl have in a laundry?

Другим важливим компонентом дискусії виступає аргументація запропонованої тези (контртези). Отже, необхідним для самостійного ведення діалогу-дискусії СПХ чи ЛХ є вміння відбирати фактичну інформацію іноземною мовою. Відбір фактичної інформації (аргументів) здійснюють на основі концептуальних понять, законів та категорій, що відображають сутність конкретних суспільно-політичних або літературних явищ, та іншомовних засобів їх вираження.

Для розвитку цього уміння студентам пропонують підготовчі вправи, що складаються із:

- проблемно-пошукової комунікативної задачі, яка містить концептуальне поняття іноземною мовою, що виражає сутність інформації;

- інструкції, що пояснює зміст логічної операції, а саме, що для розвитку уміння відбирати аргументи (фактична інформація) на основі концептуального поняття необхідно шляхом їх зіставлення і протиставлення вибрати ті, які найбільше підходять для доведення тези, контртези.

Наведемо приклад такої вправи. Методичну комунікативну задачу й інструкцію викладач пропонує студентам іноземною мовою.

Проблемно-пошукова комунікативна задача: Прочитайте тексти, виберіть аргументи, що належать а) до тези, б) до контртези.

Інструкція: прочитайте текст і зіставляючи та протиставляючи інформацію, виберіть ту, яка, на вашу думку, необхідна для доведення тези (а), контртези (б).

(a) *"if you want to starve and put on airs, go ahead. But I'll take my job and good wages; and after hours give me something as fancy and attractive to wear as I am able to buy."*

(a) *Lou flourished in the laundry. Out of her \$18.50 per week she paid \$6. for her room and board. The rest went mainly for clothes.*

(a) *Lou, lacking that certain pride and fastidiousness that keeps stores and desks filled with girls working for the barest living, thumped away gaily with her iron in the noisy and stifling laundry. Her wages supported her even beyond the point of comfort.*

(a) *And then Nancy noticed that prosperity had descended upon Lou, manifesting itself in costly furs, flashing gems, and creations of the tailors' art.*

"You little fool!" cried Lou, loudly and affectionately. "I see you are still working in that store, and as shabby as ever. And how about that big catch you were going to make--nothing doing yet, I suppose?"

(б) *But the one [a great department store] in which Nancy worked was something like that [an educational institution] to her. She was surrounded by beautiful things that breathed of taste and refinement. If you live in an atmosphere of luxury, luxury is yours whether your money pays for it, or another's.*

(б) *The people she served were mostly women whose dress, manners, and position in the social world were quoted as criterions. From them Nancy began to take toll--the best from each according to her view.*

From one she would copy and practice a gesture, from another an eloquent lifting of an eyebrow, from others, a manner of walking, of carrying a purse, of smiling, of greeting a friend, of addressing "inferiors in station." From her best beloved model, Mrs. Van Alstyne Fisher, she made requisition for that excellent thing, a soft, low voice as clear as silver and as perfect in articulation as the notes of a thrush. Suffused in the aura of this high social refinement and good breeding, it was impossible

for her to escape a deeper effect of it. As good habits are said to be better than good principles, so, perhaps, good manners are better than good habits. The teachings of your parents may not keep alive your New England conscience; but if you sit on a straight-back chair and repeat the words "prisms and pilgrims" forty times the devil will flee from you. And when Nancy spoke in the Van Alstyne Fisher tones she felt the thrill of *_noblesse oblige_* to her very bones.

(б) *There was another source of learning in the great departmental school. ... It is Woman's Conference for Common Defense ... Thus Nancy learned the art of defense; and to women successful defense means victory.*

(б) *The curriculum of a department store is a wide one. Perhaps no other college could have fitted her as well for her life's ambition--the drawing of a matrimonial prize.*

(б) *The music room was near enough for her to hear and become familiar with the works of the best composers--at least to acquire the familiarity that passed for appreciation in the social world in which she was vaguely trying to set a tentative and aspiring foot. She absorbed the educating influence of art wares, of costly and dainty fabrics, of adornments that are almost culture to women.*

(б) *As for Nancy, her case was one of tens of thousands. Silk and jewels and laces and ornaments and the perfume and music of the fine world of good-breeding and taste--these were made for woman; they are her equitable portion. Let her keep near them if they are a part of life to her, and if she will. She is no traitor to herself, as Esau was; for she keeps her birthright and the pottage she earns is often very scant. In this atmosphere Nancy belonged; and she thrived in it.*

(б) *Well, I can't stand a liar. Put everything together--I don't like him; and that settles it. When I sell out it's not going to be on any bargain day. I've got to have something that sits up in a chair like a man, anyhow. Yes, I'm looking out for a catch; but it's got to be able to do something more than make a noise like a toy bank.*

(б) *Sometimes the dollar-mark grew blurred in her mind's eye, and shaped itself into letters that spelled such words as "truth" and "honor" and now and then just "kindness." Let us make a likeness of one who hunts the moose or elk in some mighty wood. He sees a little dell, mossy and embowered, where a rill trickles, babbling to him of rest and comfort. At these times the spear of Nimrod himself grows blunt.*

So, Nancy wondered sometimes if Persian lamb was always quoted at its market value by the hearts that it covered.

(б) *And then Lou looked, and saw that something better than prosperity had descended upon Nancy--something that shone brighter than gems in her eyes and redder than a rose in her cheeks, and that danced like electricity anxious to be loosed from the tip of her tongue. "Yes, I'm still in the store," said Nancy, "but I'm going to leave it next week. I've made my catch--the biggest catch in the world. You won't mind now Lou, will you?--I'm*

going to be married to Dan--to Dan!--he's my Dan now--..."

Щоб навчити студентів виконувати проблемно-пошукові комунікативні задачі з метою пояснення та розв'язання іноземною мовою проблем суспільно-політичного, морально-етичного чи естетичного характеру, сформованих у вигляді тези (контртези), їм пропонують підготовчі та творчі вправи для розвитку уміння визначати та розв'язувати принципи й сутнісні характеристики проблеми СП або ЛХ чи її аспектів за допомогою таких логічних операцій, як узагальнення у формі умовиводу.

Підготовчі вправи для розвитку цього уміння мають таку структуру:

- проблемно-пошукова комунікативна задача для виконання логічної операції умовиводу;

- інструкція для виконання проблемно-пошукових мікрозавдань, у яких повідомлено предметний зміст логічної операції, тобто ті принципи та сутнісні характеристики об'єкта, за допомогою яких можна пояснити проблему (суперечність);

- студентам пропонують змістовно-мовленнєві та логіко-композиційні опори.

Наведемо приклад такої вправи. Методичну комунікативну задачу й інструкцію викладач пропонує студентам іноземною мовою.

I. Проблемно-пошукова комунікативна задача. Доведіть тезу:

Ain't you cold, Nance?" said Lou. "Say, what a chump you are for working in that old store for \$8. a week! I made \$18.50 last week. Of course ironing ain't as swell work as selling lace behind a counter, but it pays. None of us ironers make less than \$10. And I don't know that it's any less respectful work, either.

- Інструкція: Для доведення тези необхідно використовувати аргументи (фактичну й концептуальну інформацію), а також логіко-композиційну структуру діалогу-дискусії.

Студентам запропоновано фактичну і концептуальну інформацію:

"... if you want to starve and put on airs, go ahead. But I'll take my job and good wages; and after hours give me something as fancy and attractive to wear as I am able to buy."

Lou flourished in the laundry. Out of her \$18.50 per week she paid \$6. for her room and board. The rest went mainly for clothes.

Lou, lacking that certain pride and fastidiousness that keeps stores and desks filled with girls working for the barest living, thumped away gaily with her iron in the noisy and stifling laundry. Her wages supported her even beyond the point of comfort.

And then Nancy noticed that prosperity had descended upon Lou, manifesting itself in costly furs, flashing gems, and creations of the tailors' art.

"You little fool!" cried Lou, loudly and affectionately. "I see you are still working in that store, and as shabby as ever. And how about that big catch you were going to make--nothing doing yet, I suppose?"

Логіко-композиційна структура діалогу-дискусії:
Експозиція

Introduction: *The topic / issue I would like to discuss concerns ...*

First of all ... / In the first place ... / To start with ... / To begin with, I would like to say that ... Then... / Next...

First(ly) ..., secondly ..., thirdly...

What is more, ... / Furthermore, ... / Apart from this/that, ... / In addition (to this), ... / Moreover, ... / Besides (this), ... / ... Not to mention the fact that...

Clearly ... / Obviously ... / Of course ... / Needless to say ...

Finally, ... / Lastly, ... / Last but not least, ...

Thus ... / Therefore ... / So, ... / Consequently ... / As a result ... / As a consequence ... / For this reason ...

In general, ... / Above all ... / All in all, ... / Taking everything into account, ... / On the whole ... / All things considered, ... / In conclusion ... / As I have said ... / As was previously stated ... / To sum up... / In short ... / Briefly ... / To put it briefly...

Отже, підготовчі вправи для розвитку уміння пояснювати й розв'язувати морально-етичні або суспільно-політичні проблеми, з одного боку, виконують функцію керування перебігом розв'язування аспектів проблеми за допомогою проблемно-пошукових задач, а з іншого,- сприяють засвоєнню змісту логічної операції діалогу-дискусії.

У цих вправах предметно-логічний зміст операції та іншомовні засоби її оформлення повідомляються повністю, і їх необхідно тільки запам'ятати. При цьому увага студентів концентрується на мовному оформленні предметного змісту логічної операції дискусії.

Оскільки іншомовне оформлення логічної операції дискусії вже актуалізоване й засвоєне студентами, то у другому типі вправ (творчі вправи), увага студентів зосереджується на змісті висловлювання. При цьому студенти виконують проблемно-пошукові вправи на пошук невідомого й на самостійне здійснення пізнавальних операцій дискусії- узагальнення, конкретизації, установлення причинно-наслідкових відношень тощо засобами іноземної мови.

Наведемо приклади вправ, що виконують під час розв'язання проблемно-пошукових задач. Творчі вправи складаються із проблемно-пошукового завдання (проблемне питання), яке студенти повинні вирішити самостійно.

Проблемно-пошукові завдання: 1) Доведіть, що обрана проблема є актуальною. Аргументуйте даними тексту. 2) Визначте логічну помилку в тезі вашого співрозмовника, якщо така існує. 3) Доведіть, що наведені вами факти – це істинні судження тощо.

Описані види вправ для розвитку уміння розв'язувати й пояснювати аспекти головної проблеми іноземною мовою є проблемно-пошуковими, і їх виконують на стадії формулювання суджень. Після їх виконання студентам необхідно оволодіти умінням логіко-композиційного оформлення дискусії ЛХ на рівні ПФЄ й цілого

тексту. Тому, для розвитку цих умінь студентам пропонуються вправи, спрямовані на розвиток та формування логіко-композиційних умінь.

Формування умінь логіко-композиційного характеру досягають виконанням двох типів вправ – підготовчих і творчих.

Метою підготовчих вправ для розвитку цих умінь - ознайомити студентів із функціонально-смысловим значенням іншомовних засобів, що вживають для стилістичного удосконалення логіко-композиційної сторони повідомлення на рівні фрази, ПФЄ.

Підготовчі вправи складаються із логіко-композиційного комунікативного завдання й мовленнєвих опор. Якщо логіко-композиційне комунікативне завдання пояснює функціонально-змістове призначення мовних засобів, то логіко-композиційні опори (формальні-структури) містять іншомовні засоби ускладненої комунікативно-синтаксичної побудови усного мовлення.

Наведемо приклад підготовчих логіко-композиційних вправ, які пояснюють функціонально-смыслові значення мовних засобів.

Першим умінням логіко-композиційного характеру є уміння висловлювати свої погляди щодо тез, аргументів, висновків. Це передбачає повне чи часткове погодження з поглядами співрозмовника, підвищує вмотивованість подальшого обговорення проблеми. Психологи зауважують, що якщо з самого початку дискусії зроблено спробу погодитися з поглядом співрозмовника, то це сприяє об'єктивному рішенню проблеми та підвищує мотиваційну сферу учасників дискусії до розв'язання певної проблеми.

Вправа для розвитку згаданого уміння складається із методичної задачі та інструкції.

Методичну задачу, завдання та інструкцію пропонують студентам іноземною мовою.

а) логіко-композиційна комунікативна задача: Висловіть своє ставлення щодо тези (контртези), аргументів (контраргументів), висновків (контр-висновків).

Інструкція. Ви погоджуєтесь з Вашим опонентом щодо пропонованої тези, відібраних аргументів й сформульованих висновків. Виконайте таке завдання: висловіть свій погляд, використовуючи при цьому емоційно-експресивні чи емоційно-модальні слова:

Personally,...

Frankly,...

I think / believe / feel that...

I (really/ do/ strongly) believe that...

In my opinion / view...

In my humble opinion ... (ІМНО)

It strikes me that ...

I am inclined to believe that ...

I tend to think that ...

It seems to me that...

To my mind...

To my way of thinking...

As far as I am concerned,...

The way I see it...

I feel very strongly that...
I am certain / sure that...
If you want my honest opinion, ...
If you ask me, ...
I'm of the opinion that ...
As I see it, ...

Другим умінням логіко-композиційного характеру є уміння висловлювати свою незгоду з тезою, аргументами та висновками. Функціонально-смісловне призначення цього уміння залежить від предметно-логічного змісту дискусії. Як раніше зауважувалося, проблема, що є я предметним змістом дискусії виступає у своїй багатозначності. Отже, з одного боку, співрозмовник висловлює свій незаперечний факт доведення, а з іншого, – він може висловлювати своє критичне ставлення до інших неістинних міркувань.

Вправи для розвитку цього уміння складаються з логіко-композиційної задачі, інструкції та мовних опор.

б) Логіко-композиційна комунікативна задача.

Висловіть Вашу незгоду з тезою, аргументом, висновком.

Інструкція. Ви не погоджуєтесь з тезою й аргументом Вашого співрозмовника. Виконайте таке завдання. Висловіть свою незгоду з тезою, аргументами, висновками, використовуючи наступні вирази:

I (would) agree with/ that ..., but...
on the other hand...
However, ...
Nevertheless, ...
I agree with you up to a point, but...
I agree to some / certain extent, but ..
That's quite true, but...
Another way of looking at it is ...
The other side of the coin is ...
Looked at from another perspective, however, ...
Some would say, however, ...
I don't think that .../ I'm not sure that / about .../ I am not sure I agree with ...
Personally, I wouldn't go so far as to say that...
I wouldn't say that.
But don't you think that .?
But isn't it really a question of ...?
But what about ...?
I see what you mean, but ...
I take your point, but ...
Yes, but on the other hand ...
But all the evidence suggests that ...
That's not always true.
That's not always the case.
I'd say the exact opposite.

Належить відзначити, що під час розв'язання деяких аспектів проблеми чи цілісної проблеми виникають труднощі, пов'язані з доведенням пропонованої тези чи висновку. Виникає ситуація, за якої співрозмовник не може погодитися з міркуванням у формі тези, факту чи висновку, але

разом з тим виокремлює його «слабкі» місця. Отже, мета цього уміння полягає в тому, щоб співрозмовник, погодившись із висунутою думкою, міг при цьому «применшити» достовірність пропонованого міркування. Розвиток цього уміння – мінімізувати міркування, тобто співвідносити тезу, факт чи висновок із предметно-сміисловою стороною діалогічної дискусії, складається із логіко-композиційної задачі, інструкції та мовної опори.

в) Логіко-композиційна комунікативна задача.

Висловіть своє ставлення до певної частини тези, аргументу, висновку.

Інструкція. Ви не погоджуєтесь з певною частиною тезів, аргументів, висновків. Виконайте таке завдання. Мінімізуйте Ваше ставлення до тези, аргументів, висновків, використовуючи такі слова:

Of course, one can say that ...but the fact is .../ in fact
Well, maybe / possibly / perhaps ...but it is rare/ a rare case...
I think perhaps it's more a case of...
But isn't it more a matter of....
In most cases you would be right, but...
Personally, I'm more inclined to agree with / agree to...
Personally, I wouldn't go so far to say that...
To a certain extent yes, but...
That would be great, except...
These cases are not numerous.
This is not representative of all ...
It seems / appears to be not important when compared with ...
It pales into insignificance.
We should not exaggerate...
It is easy to exaggerate ...
It really has been blown up out of all proportion ...
You should not make too much of ...
His books give an idealized picture of ...
You idealized view of ...

Відомо, що метою дискусії є переконання співрозмовника в істинності пропонованої тези. Однак варто зауважити, що проблема переконання є однією із найскладніших у теорії комунікації. Психологи підкреслюють, що надмірна упевненість одного співрозмовника у правильності своїх міркувань, може призвести до пригнічення опонента, тобто викликати психологічний конфлікт. Останнє призводить до припинення обговорення проблеми. Для того, щоб уникнути психологічного конфлікту, учасники дискусії мають знати психолого-комунікативні особливості один одного. Врахування таких особливостей, як щирість, доброзичливість, взаєморозуміння під час обговорення проблеми, а також уміння апелювати до знань співрозмовника щодо предмета дискусії сприяє розвитку уміння переконувати.

г) Логіко-композиційна комунікативна задача.

Висловіть упевненість до а) тези, б) аргументів, в) висновків

Інструкція. Ви впевнені у пропонованих Вами тезах, аргументах, висновках. Виконайте таке завдання. Висловіть свою упевненість у пропонованих Вами тезах, аргументах, висновках, використовуючи такі слова:

I am (absolutely/ quite) sure / certain / convinced that...

Certainly.../ Definitely.../ Clearly.../ Undoubtedly.../ Of course... / Obviously...

It's clear / obvious that ...

It goes without saying that...

I have no doubt about ...

There's no doubt about/ that...

Without doubt ...

Don't you think that...?

Разом із вказаними вище вміннями, що підкреслюють позитивне ставлення співрозмовників до тези, аргументів, висновкам, необхідно розвивати у студентів вміння висловлювати невпевненість та незгоду. Розвиток цього вміння може мати певні психологічні труднощі, адже, як справедливо відзначають психологи, здійснюється спроба категорично висловити свою незгоду зі співрозмовником, тобто повністю заперечити його думку, а це може призвести до розриву між комунікантами під час обговорення проблеми. З огляду на це, не варто категорично висловлювати свою незгоду. Останнє підтверджує безпристрасність співрозмовників у розв'язанні проблеми та їх намагання бути об'єктивними. Питання полягає в тому, щоб відшукати вдале співвідношення між незгодою, невпевненістю й категоричним запереченням. Вправи для розвитку цього вміння складаються із логіко-композиційної задачі, інструкції та мовленнєвих опор.

д) Логіко-композиційна комунікативна задача.

Висловіть свою не категоричну незгоду з а) тезою; б) аргументами; в) висновками;

Інструкція. Ви абсолютно не погоджуєтеся з Вашим опонентом. Виконайте таке завдання. Висловіть своє ставлення до тези, аргументів, висновків, якщо ви не погоджуєтеся зі співрозмовником, використовуючи наступні вирази:

No way!

That's nonsense.

No, never.

I'm afraid / I'm sorry, but I don't agree (at all).

I (totally) disagree.

I can't agree with you.

I couldn't agree with you less.

I really can't agree with you there.

I don't share your opinion.

I can't accept that.

You're wrong.

It can't be so.

Як уже було згадано, проблему ЛХ представлено відомим та невідомим. Останнє виражено у вигляді нерозв'язаних питань, що потребують певних відповідей. Невідоме представлено матеріалом, що вимагає розумової активності студентів, спрямованої

на розв'язання певної пізнавальної задачі. Складний процес рішення проблеми сприяє розвитку вміння нюансувати доведення, тобто, з одного боку, студент виражає упевненість у пропонованій тезі, аргументах, а з іншого – відзначає багатоступеневий процес розв'язання проблеми. Вправи для розвитку цього вміння складаються із логіко-комунікативної задачі, інструкції та мовленнєвої опори.

ж) Логіко-композиційна комунікативна задача. Висловіть деякі відтинки доведення тези, представлення аргументів, висновків у формі умозаключень.

Інструкція. Щоб висловити деякі відтинки доведення тези, представлення аргументів й висновків виконайте таке завдання. Виберіть слова, які нюансують деякі деталі вашої тези, аргументів, висновків.

I'd say it's more complicated than (we think)...

It's not that simple ...

I am not saying that ... but ...

I would not consider this ...but...

You should be careful with such statements for.../ as...

It is difficult to tell for sure ...

No, I would rather/ sooner say that ...

I think it is necessary to distinguish between ...

On the one hand ..., on the other hand ...

Let's not simplify this .../ matters (any further / more than it already has been), please.

It depends on what you mean by ...

According to ... it's true, but ...

Основними компонентами дискусії є тези, аргументи, висновки у формі умовиводів. Необхідною умовою діалогу-дискусії є його логічна побудова, тобто дотримання законів формальної логіки без яких неможливо говорити про досягнення мети дискусії – розв'язання обговорюваних проблем. Ігнорування законів формальної логіки може призвести до нелогічності побудови дискусії. З огляду на це, розвиток у студентів вміння виявляти логічну помилку за допомогою законів формальної логіки також сприяє ефективному веденню дискусії. Вправа для розвитку цього вміння складається із логіко-композиційної задачі, інструкції й мовленнєвих опор.

з) Логіко-композиційна комунікативна задача.

Визначте логічну помилку вашого співрозмовника в а) тезі; б) аргументах; в) висновках.

Інструкція. Щоб визначити логічну помилку Вашого співрозмовника в а) тезі; б) аргументах; в) висновках, виконайте таку вправу. Зіставте висловлювання вашого опонента з основними законами формальної логіки, використовуючи такі вислови:

I'm afraid that's not quite right.

I'm afraid you're mistaken.

No, you've got it wrong.

No, that's all wrong.

In fact there is no logic in your words / argument. You are confusing...

Відомо, що ефективність дискусії визначається такими чинниками як смисловий зміст, модальна та функціональна спрямованість. Емоційно-модальний

контакт співрозмовників відображає їх особистісне ставлення до запропонованої тези, аргументів, висновків, тобто внутрішній зміст висловлювання до предмета обговорення, виражаючи можливість, необхідність, бажаність, імовірність, сумнів, заборону, здатність виконання будь-якої стратегічної чи тактичної дії тощо. Отже, розвиток уміння емоційно-модального ставлення співрозмовника до предмета обговорення є одним із визначальних. Вправи для розвитку цього уміння складаються із логіко-комунікативних задач, інструкції, мовленнєвої опори. Висловіть своє емоційно-модальне ставлення до а) тези; б) аргументів в) висновків.

Інструкція. Для того, щоб висловити безсумнівність під час доведення тези, аргументів, висновків, виконайте таке завдання. Висловіть своє емоційно-модальне ставлення безсумнівності, використовуючи такі вислови:

е) Логіко-композиційна комунікативна задача.

Висловіть своє емоційно-модальне ставлення імовірності до а) тези; б) аргументів в) висновків.

Інструкція. Для того, щоб висловити модальність імовірності під час доведення тези, аргументів, висновків, виконайте таке завдання. Висловіть своє емоційно-модальне ставлення імовірності, використовуючи такі вислови:

It's probable / likely that ...

There is a (good, little) chance/ probability/ likelihood of ... / that...

I daresay ...

I suppose ...

It must be ...

Логіко-композиційна комунікативна задача.

Висловіть своє емоційно-модальне ставлення можливості до а) тези; б) аргументів в) висновків.

Інструкція. Для того, щоб висловити модальність можливості під час доведення тези, аргументів, висновків, виконайте таке завдання. Висловіть своє емоційно-модальне ставлення можливості, використовуючи такі вислови:

It is / looks / seems (quite) possible that ...

Maybe / possibly / perhaps ...

It may/ might / could be that ..

It looks as if ...

I think there's possibility ...

Логіко-композиційна комунікативна задача.

Висловіть своє емоційно-модальне ставлення невпевненості до а) тези; б) аргументів в) висновків.

Інструкція. Для того, щоб висловити модальність невпевненості під час доведення тези, аргументів, висновків, виконайте таке завдання. Висловіть своє емоційно-модальне ставлення невпевненості, використовуючи такі вислови:

It is (very, highly) unlikely that ...

I doubt (very much) that ...

I imagine/suppose/guess ..., but I wouldn't like to say for certain.

I'm not sure

I doubt it.

I have my own doubts.

It's doubtful.

I can't tell you for sure...

I would be very surprised if ...

You never know of course...

No one can know for certain...

As far as I know/ as far as I am aware...

To the best of my knowledge ...

Логіко-композиційна комунікативна задача.

Висловіть своє емоційно-модальне ставлення неможливості до а) тези; б) аргументів в) висновків.

Інструкція. Для того, щоб висловити модальність неможливості під час доведення тези, аргументів, висновків, виконайте таке завдання. Висловіть своє емоційно-модальне ставлення неможливості, використовуючи такі вислови:

It is impossible that ...

It can't possibly ...

There is no (very little) chance that ...

I think there's absolutely no possibility of ...

It is (absolutely) out of the question that ...

Під час дискусії співрозмовники повинні уміло підтримувати розмову не відступаючи від предмета обговорення. Від цього залежить продовження самої дискусії-- її продуктивність і ефективність. Отже, для цього треба розвивати уміння підтримати дискусію фактичними доказами. Розвиток цього уміння – підтримати дискусію, тобто співвідносити тезу, факт чи висновок із предметно-сисловою стороною діалогу-дискусії, складається із логіко-композиційної задачі, інструкції та мовної опори.

в) Логіко-композиційна комунікативна задача. Підтримайте дискусію,

висловлюючи своє ставлення до певної частини тези, аргументів, висновків.

Інструкція. Ви погоджуєтесь з певною частиною тези, аргументів, висновків. Виконайте таке завдання. Висловіть Ваше ставлення до тези, аргументів, висновків, використовуючи такі вирази:

Yes, and ...

I (completely/ totally/ fully) agree with you ...

I couldn't agree more.

I agree entirely ...

On the whole, I think the speaker's arguments are fair.

I think you're absolutely right.

That's a very good point.

You've got a very good point there.

I fully support what you say.

That's exactly how I feel.

Exactly!

Absolutely!

I have to side with you on this one.

No doubt about it.

I suppose so./I guess so.

I was just going to say that.

I was going to say exactly the same thing.

That's just what I meant.

У теорії комунікації відомо, що під час обговорення будь-яких соціокультурологічних проблем

співрозмовники повинні, з одного боку- розвивати думку доказу висунутої тези, а з другої -- розмірковувати над предметом обговорення. Отже, для цього треба розвивати ці уміння. Розвиток цих умінь – розвивати, думку й міркування тобто спів-відносити тезу, із предметно-сисловою стороною діалогу-дискусії, складається із логіко-композиційної задачі, інструкції та мовної опори.

в) Логіко-композиційна комунікативна задача. Підтримайте дискусію, розмірковуючи над певною частиною тези, аргументів, висновків.

Інструкція. Ви погоджуєтеся з певною частиною тези, аргументів, висновків. Виконайте таке завдання. Підтримайте дискусію, розмірковуючи над певною частиною тези, аргументів і висновків, використовуючи такі вирази:

Let me explain that (in more detail)...
I'd like to explain (once again) that ...
Let me put it in another way...
In other words...
To say this / put it differently...
The point I am trying to make is that ...
I'm sure you'll understand that what I'm trying to say is...
What I mean is ...
All I am saying is ...
What I am getting at is ...
What I'm trying to say is...
I would like to emphasize ...
As for/ concerning ... I would like to say that ...
Regarding (as regards) ..., I would like to add / clarify (what I mean by)...
As far as ... is concerned, ...
From a ... perspective/ viewpoint / point of view...

There's always / also the ... aspect...
Another thing to bear / keep in mind is ...
I would like to remind you that ...

Незаперечним фактом під час дискусії є те, що співрозмовники повинні чітко з'ясувати і вяснити не тільки основні положення, судження і поняття суспільно- політичної або соціокультурологічної проблеми, але чітко усвідомити правильність і однозначність сформульованих понять, висунутих своїм опонентом. Від цього залежить не тільки подальший розвиток дискусії, але її кінцевий результат-встановлення істини. Для цього потрібно розвивати уміння запросити пояснення щодо нев'яснених, неясних, неуточнених понять і положень. Вправи для розвитку цього уміння складаються із логіко-композиційної задачі, інструкції й мовленнєвих опор.

з) Логіко-композиційна комунікативна задача.

Запросіть пояснення у вашого співрозмовника в а) тези; б) аргументах; в) висновках.

Інструкція. Щоб попросити пояснення у Вашого співрозмовника в а) тези; б) аргументах; в) висновках виконайте таку вправу. Зіставте висловлювання вашого опонента, використовуючи такі вислови:

I'm sorry, / I'm afraid I don't understand what you mean by ...

I beg your pardon, but I don't quite understand.

I'm not quite sure I understand what you are saying.

I don't feel clear about the main issue here.

When you said what did you mean?

I'm not quite sure I know what you mean.

I'm not quite sure I follow you.

I don't quite see what you mean.

I'm not sure I got your point.

I'm sorry, but could you explain what you mean by ...

Sorry, but I'm not quite clear on ...

I'd like to ask you about ...

I didn't understand the bit about the ...

But what do you mean by ... ?

What exactly are you trying to say ?

What (exactly) are you getting at ?

Could you clarify that, please?

Would you elaborate on that, please?

Could you be more explicit?

Could you give us an example?

I wonder if you could say that in a different way.

Could you put it differently, please?

Could you be more specific, please?

Could you explain that again / in more detail, please?

Could you expand a little bit on what you said about?

So what you're saying is that .?

So you mean that ...?

Are you saying that ...?

Let me just make sure, your point is that....

If I have understood you correctly, your point is that

...

Після того як студенти виконали підготовчі вправи, вони виконують творчі логіко-композиційні вправи, метою яких є оволодіти самостійним стилістичним удосконаленням оформлення думок на рівні ПФЄ і цілого тексту за обов'язкового усвідомлення функціонально-сислового та логіко-композиційного значення іншомовних засобів.

Ці вправи студенти виконують під час стилістичного удосконалення оформлення логічних операцій діалогу-дискусії.

У другому типі вправ – творчих – має значення нагадування про вживання логіко-композиційних структур (синтаксичних) та іншомовних засобів їх вираження. Мовленнєві опори у творчих вправах знімаються.

Наведемо приклади творчих вправ.

1.1. Доведіть тезу, використовуючи необхідні емоційно-модальні вислови, які найповніше відображають розв'язувану проблему.

1.2. Складіть план мікродискусії за дедуктивною логіко-сисловою схемою.

1.3. Складіть дискусію за індуктивною логіко-сисловою схемою.

Отже, після того як у студентів сформовано уміння розв'язувати та пояснювати аспекти проблеми, з одного боку, і, з іншого — уміння логіко-композиційної побудови діалогу-дискусії на рівні

фрази, ПФС і цілого тексту, стає можливим перехід до етапу доведення основної тези чи його заперечення, тобто розв'язання цілісної стрижневої проблеми ЛХ.

Для оволодіння таким умінням студентів необхідно попередньо ознайомити з логіко-композиційною схемою побудови діалогу-дискусії та її основними компонентами.

Належить також акцентувати їхню увагу на тому, що доведення запропонованої тези залежить від встановлення причинно-наслідкових зв'язків, принципів та сутнісних характеристик розв'язуваної проблеми шляхом аналізу й зіставлення основних соціально-економічних законів суспільства. Для досягнення цієї мети необхідно виконати підготовчі та творчі вправи. Підготовчі вправи націлені на ознайомлення студентів з логіко-композиційною структурою оформлення діалогу-дискусії на рівні цілого тексту. Вони містять проблемно-пошукове комунікативне завдання, інструкцію, а також логіко-композиційні опори зв'язності.

Наведімо приклади такої вправи.

Проблемно-пошукове комунікативне завдання.

Доведіть тезу:

You can have it," said Nancy, with uplifted nose. "I'll take my eight a week and hall bedroom. I like to be among nice things and swell people. And look what a chance I've got! Why, one of our glove girls married a Pittsburg--steel maker, or blacksmith or something--the other day worth a million dollars. I'll catch a swell myself some time. I ain't bragging on my looks or anything; but I'll take my chances where there's big prizes offered. What show would a girl have in a laundry?

Інструкція. Під час доведення запропонованої тези використовуйте аргументи (фактичну та концептуальну інформацію) і висновки, а також логіко-композиційні опори.

Після того як в підготовчих вправах у студентів сформовано вміння вести дискусію на рівні цілісної аспектною проблеми за допомогою іноземних засобів текстової зв'язності, вони виконують творчі вправи, спрямовані на розвиток уміння самостійно вести дискусію за іншими аспектами, що входять до стрижневої культурологічної проблеми. Якщо у підготовчих вправах наявні інструкція для виконання комунікативного завдання й логіко-композиційні опори, то у творчих вправах їх нема.

Наприклад: доведіть, що наведені аргументи не відповідають тезі.

Доведіть, що умовивід містить логічну помилку.

Після вирішення та пояснення всіх аспектів проблеми, студенти переходять до етапу розв'язання цілісної стрижневої проблеми. З метою ефективно розв'язати проблемно-пошукову комунікативну задачу, студентам необхідно пояснити, що стрижневу морально-етичну проблему породжено головною суперечністю між об'єктами проблемної ситуації,

відтак, розв'язують та пояснюють проблему шляхом встановлення основних причин, що породили цю суперечність.

Виявлення причинно-наслідкових зв'язків між об'єктами стрижневої морально-етичної проблеми, а також принципів та сутнісних характеристик розв'язуваної проблеми є необхідною умовою ведення діалогу-дискусії.

Для розвитку цього вміння студентам пропонуються підготовчі та творчі вправи. Підготовчі вправи спрямовані на усвідомлення студентами змісту логічних операцій діалогу-дискусії, за допомогою яких вирішуються принципові й сутнісні причинно-наслідкові зв'язки між об'єктами цілісної стрижневої культурологічної проблеми.

Ці вправи складаються із проблемно-пізнавальної комунікативної задачі, інструкції для її розв'язання та змістово-мовленнєвих і логіко-композиційних опор.

Інструкція: принципові та сутнісні характеристики проблеми можна виявити та пояснити іноземною мовою за допомогою порівняння та протиставлення моральних цінностей і відповідних іншомовних засобів їх вираження.

Фактичну й концептуальну інформацію подають іноземною мовою.

У творчих вправах для розвитку цього уміння студентам пропонують проблемно-пошукові комунікативні задачі, спрямовані на удосконалення логічних операцій дискусії та самостійне їх виконання.

III. Висновок

Робота з підготовки і проведення діалогу-дискусії за стрижневою суспільно-політичною чи літературною проблемою дає змогу студентам вільно дискутувати на запропоновані теми в межах даної тематики.

Література

1. Бим И. Л. Выделение единицы обучения иностранным языкам – важнейшая предпосылка управляемого формирования иноязычной речевой деятельности / И. Л. Бим. – Иностр. языки в школе. – М., 1978. – № 6. – С. 34 – 40.
2. Бурова Л. Б. Дискуссия как средство формирования коммуникативной компетенции / Бурова Л. Б., Ефимова Н. И. Наука и современность. – 2011, №8.
3. Введенская П. А. Культура и искусство речи. Современная риторика. Спор. Дискуссия. Полемика / П. А. Введенская, П. Г. Павлова. – Ростов-на-Дону: Изд-во "Феникс", 1998. – 576 с.
4. Заботин В. В. Этап усмотрения проблемы в мышлении и обучении / Заботин В. В. – Владимир: Владимир. пед. ин-т, 1973. – 177 с.
5. Ковальчук М.А. Дискуссия как средство обучения иноязычному общению / Ковальчук М.А. – М.: Изд-во Высшая школа, - 2008.

6. Левченко О.П. Науковий стиль: культура мовлення : навч. посібник / О.П. Левченко. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2012. – 204 с.
7. Миролубов А.А. Методика обучения иностранным языкам: традиции и современность / Миролубов А.А. ч.1-Обнинск:Титул. – 2010.
8. Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов / Ніколаєва С. Ю. – К : Ленвіт, 2008. – 285 с.
9. Плотницька І. М. , Левченко О. П. Ораторське мистецтво : навч.-метод. посіб. / І. М. Плотницька, О.П. Левченко, З. Ф. Кудрявцева та ін.. : за ред. І.М Плотницької, О. П. Левченко.– 2-ге вид., стер. – К.:НАДУ, 2011–128 С.
10. О'Henry. The Trimmed Lamp [Електронний ресурс] / О'Henry. – Режим доступу : <https://americanliterature.com/author/o-henry/short-story/the-trimmed-lamp>.

Applied Linguistics Degree Programs (case study Brock University)

Tetiana Bryha

assistant lecturer, Applied Linguistics Department, Lviv Polytechnic National University, Ukraine,
E-mail: tanya.bryga@gmail.com

Postsecondary institutions issue degrees, diplomas and certificates, depending on the nature of the institutions and the length of the programs. At universities and university colleges in Canada, there is an emphasis on degree programs. Applied degrees are offered by some colleges. At all other institutions, the emphasis is on diploma and certificate programs.

Ключові слова — прикладна лінгвістика, програма на здобуття ступеня, міждисциплінарна галузь.

Social sciences are innovative and exciting fields of study that explore a wide variety of social phenomenon.

The Faculty of Social Sciences at Brock University includes traditional social science disciplines such as economics, geography and tourism, political science, psychology, and sociology, as well as interdisciplinary fields like applied linguistics, child and youth studies, business communication, media and communication, disability studies, film studies, labour studies, popular culture, social justice and equity, sustainability science, and women's and gender studies.

Through teaching, scholarship and research, the Department of Applied Linguistics strives to advance the understanding of human identity, lifespan development and life participation, as reflected in language patterns, first and subsequent language learning, and language use.

The Department of Applied Linguistics (DALs) offers programs of study leading to an Honours Bachelor of Arts (BA) degree in Hearing Sciences, Speech and Language Sciences, and Teaching English as a Subsequent Language (TESL). As well, the Department also offers a Master of Arts in Applied Linguistics/TESL.

The four-year degree programs (Honours and BA with Major) give students the opportunity to prepare for employment or for admission to post-baccalaureate training in a variety of fields. Students who intend to pursue graduate study specifically in Audiology should complete the Honours Hearing Sciences program. Students who intend to pursue graduate study specifically in Speech-Language Pathology should complete the Honours Speech and Language Sciences program.

The Department also offers programs of study leading to a Certificate for Hearing Sciences, for Speech and Language Sciences, and for Teaching English as a Subsequent Language (TESL Certificate).

Applied Linguistics Degree Programs are as follows:

Honours Programs

Applied Linguistics/Teaching English as a Subsequent Language (Honours only)

Hearing Sciences

Speech and Language Sciences

Applied Linguistics/Teaching English as a Subsequent Language Co-op (Honours only)

BA with Major Program

BA with Major in Speech and Language Sciences

Pass Program

Applied Linguistics

Combined Major Programs

Applied Linguistics

Speech and Language Sciences

Applied Linguistics and Child and Youth Studies

Applied Linguistics and English Language and Literature

Certificate Programs

Certificate in Hearing Sciences

Certificate in Speech and Language Sciences

Certificate in Teaching English as a Subsequent/Foreign Language

Minor Program

Minor in Applied Linguistics

Graduate Program

Master of Arts (MA) in Applied Linguistics with a Specialization in Teaching English as a Subsequent/Foreign Language

After the graduation students have various career opportunities like linguist, translator, speech-language pathologist, audiologist, clinical researcher and ESL educator.